REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURĬ de ANUNŢURĬ:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA" iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 7. | Braşov, Joi 10 (23) Ianuarie. | 1902.

Conferenţele ceho-germane.

Ce se mai petrece în partea de dincolo a monarchiei nóstre, acolo unde după părerea generală vor avé se cadă sorţii pactului cu Ungaria?

Étă o întrebare, care trebue sĕ ne intereseze şi pe noi Românii şi cu privire la care vom încerca a da unele deslușirĭ.

Buletinul politic pentru moment spune, că ministeriul Koerber mai speréză încă a face posibilă o înţelegere transitoriă între Cehii şi Germanii Boemiei. Este deja ceva estra-ordinar, că acest ministeriu se póte susţiné — de doi anĭ la cârmă, dér mai mult îi vine omului sĕ se mire, că după tóte câte s'au petrecut Dr. Koerber nu încetéză de a-se sfătui cu diferiţii bărbaţĭ de încredere ai celor două naţiunĭ asupra mijlócelor, prin carĭ s'ar puté ajunge mai uşor şi mai curênd la o înţelegere, fiă şi numai provisorică.

Tóte convorbirile şi sfătuirile se învêrtesc în jurul cestiunei limbei, ceea-ce e fórte caracteristic pentru situaţia interióră în Austria. Cehii pretind mai întâiu resolvarea acestei cestiunĭ, înainte de a se discuta despre celelalte, cum e pactul, tratatele comerciale ş. a.

Ministru-preşedinte Koerber pregătesce acum terenul pentru conferenţele numite de înţelegere, ce se vor ţiné între Cehĭ şi Germanĭ cam prin luna luĭ Aprilie séu Maiŭ.

Se asigură, că comitetul esecutiv al deputaţilor cehĭ va fi conchiămat în Praga în 26 l. c. la o conferenţă, căreia i se vor presenta propunerile ministrului-preşedinte relative la împăciuire.

In dilele din urmă s'au lăţit în tabĕra germană părerĭ cam optimiste despre situaţiunea interióră politică. Au început Germanii sĕ nu se mai témă aşa de mult de absolutismul cu care a ameninţat Dr. Koerber, la cas când parlamentul ar refusa de a resolva problemele cele mai urgente, ce se impun statului.

Li se pare Germanilor, că Cehii vor preferi o tactică prevenitóre unei tactice de oposiţiune bruscă. Ceea ce a contribuit ca ei sĕ mai lase din pesimismul ce-i conducea până acuma, este şi atitudinea unuia dintre deputaţii cehĭ naţionalişti, care e recunoscut ca capacitate. El se numesce Dr. Pantuczek şi a avut curagiul a pleda cu tótă puterea argumentelor pentru părăsirea principiului de a-se introduce sistemul de două limbĭ oficiale în întrégă Boemiă şi pentru adoptarea principiului, ca unde numai se póte sĕ se separeze cercurile şi sĕ fiă stabilită pentru ele una dintre limbele ţĕrii. In ţinuturile locuite de Cehĭ sĕ fiă limba cehă şi în ţinuturile locuite de Germanĭ, limba germană recunoscută ca limbă oficială.

Germanii scim că sunt pentru introducerea sistemului din urmă şi ei speréză acum, că se vor găsi şi între Cehĭ, carĭ sĕ adereze la principiul delimitării cercurilor după naţionalitate.

Dela conferenţele de împăcare se aşteptă, că în casul cel mai bun vor da un substrat óre-care pentru regularea pe cale legală a cestiunei de limbă într'un punct séu altul. La o împăcare deplină însĕ nu se aşteptă nimenĭ, ba după părerea generală acésta este pentru mult timp cu neputinţă.

Altă este întrebarea, decă resultatul conferenţelor de înţelegere póte înrîurĭ în mod decisiv asupra pactului austro-ungar. Şi în privinţa acésta Germanii vĕd lucrurile în lumină mai favorabilă. Ei cred adecă, că Cehii se vor feri a face obstructiune în parlament contra pactului cu Ungaria şi că Germanii de sigur nu-o vor face.

Cu tóte aceste nicĭ eĭ nu cred, că va merge neted resolvarea pactului. Cel ce va trăi, va vedé.

2256 funcţiunĭ nouĕ. In raportul comisiunei financiare despre budget se accentuéză, că în cadrul budgetului pe 1902 sunt sistemisate nu mai puţin ca 2256 posturĭ nouĕ de funcţionarĭ. In urma acestei sporirĭ a funcţiunilor, cheltuelile statului se vor urca cu 5,662.931 coróne. Comisiunea a calculat, că tóte cheltuielile împreunate cu salarisarea funcţionarilor se urcă la suma de *182,336.990* coróne. In suma scésta nu sunt calculate competenţele militare şi croate. Una din foile unguresci dice, că decă urcarea acésta va merge tot aşa înainte, peste 5 anĭ statul va fi în deficit, ér peste 15—20 anĭ în cel mai complect bancrut.

Alegerĭ parţiale de deputat. In cercul *Deşului*, rĕmas vacant în urma invalidării mandatului contelui Teleki Domokos, se dice că vor candida 8 persóne. Vor candida între alţii liberalul-guvernamental *Emmer* K. şi kossuthistul *Hentaller* L. — In cercul *Gherlei* alegerea se va face în 4 Februarie. Candidat e secretarul ministerial Dr. *Gopcsa* L.

Acţiunea macedo-bulgară. Pórta urmăresce de-aprópe mişcarea începută de supremul comitet macedonean în provinciile bulgare. Propaganda se face acum şi prin publicarea de diare. La Tatar-Bazargik apare diarul *„Emigracya"*, ér la Kazanlik diarul *„Iscran"*, şi ambele pledéză pentru republica macedoneană. Acest republicanism e propagat mai mult pentru a-se câştiga simpatia opiniei publice francese pentru causa comitetului macedonean.

Din dieta ungară.

In şedinţa de alaltăeri a dietei s'a făcut desbaterea pe paragrafi a *provisoriului pentru armată.*

Deputatul *Pichler* polemisă cu ministrul de honvedĭ Fejerváry, care disese în şedinţa premergătóre, că Ungurii nu sunt chemaţi a judeca raporturile constituţionale din Austria. Pichler spune, că foile publică de câte-va dile lucruri compromiţĕtóre despre ministerul de homvedĭ şi că la acest ministeriu se întêmplă abusurĭ mari la furnisărĭ. Cere desminţirea acestei acusărĭ, şi încă prin documente.

Ministrul *Fejerváry* combate pe Pichler şi declară, că nu dă nimic pe pressa, care îşi face o armă pătimaşă din cestiunile militare. In cât despre abusurĭ la ministerul de sub conducerea lui, spune, că cele ce s'au scris într'o fóie budapestană, au emanat numai din sentiment de speculă.

*

La desbaterea proiectului despre *recruţĭ* Pichler declară, că partidul sĕu (kossuthiştii) nu primesce proiectul. Partidul independent nicĭ odată nu va primi ideia apĕrărei comune şi a armatei comune, fiind-că „molohul" acesta (armata) face imposibilă desvoltorea ţĕrii; dinastia crede, că numai prin armata comună se póte susţine. In alte ţĕrĭ armata simte una cu naţiunea, în Ungaria însĕ nu este aşa; aicĭ armata represintă un spirit strĕin. Alte armate sprijinesc industria indigenă, în Ungaria însĕ armata comună favoriséză numai industria austriacă. De ce n'au şi Maghiarii şantiere de vapóre etc. [Nu cunósce faptele de arme ale armatei comune, e sigur însĕ — dice — că numĕrul sinuciderilor în armată, nu este nicăirĭ aşa de mare ca în Austro-Ungaria.

Nessi P. încă vorbesce în contra proiectului şi presintă un proiect de resoluţiune pentru introducererea noului cod penal militar.

Rátkay L. dice, că n'are nimeni plăcere de a protesta adi, când ministrul de honvedĭ cu sabia trasă taie rênd pe rênd

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Frederic-cel-mare şi curtea luĭ.

In istoria Prusiei atât de bogată în figurĭ istorice, cu greu ar puté găsi cineva o figură mai populară, decât pe filosoful de pe tron, căruia istoricii i-au dat numele de: „Frederic-cel-mare".

Ca erou în rĕsboiŭ şi ca domnitor în pace, Frederic a făcut de-opotrivă lucrurĭ marĭ şi dintele timpului n'a putut sĕ rodă nimic din imaginea caracterului sĕu.

Dér nicĭ regii nu umblă vecĭnic îmbrăcaţĭ în zale şi manta regală şi numai acela, care a avut ocasiune a-i vedé şi în negligé, cum se pórtă în căsnicia lor, póte sĕ-şĭ formeze o ideie completă despre dênşii.

O asemenea favorabilă ocasiune a avut academicianul Dieudonné Thiebault, care s'a bucurat timp de două-deci de anĭ de intimitatea lui Frideric-cel-mare. Regele îşĭ cetea adesea propriele sale lucrărĭ în faţa lui Thiebault, care avea afară de acésta intrare liberă şi la prinţĭ şi prinţese, aşa că încetul cu încetul a putut cunósce tóte amĕnuntele vieţii de curte, pe carĭ, întorcêndu-se în Franţa, le-a descris într'o carte, care pe acele timpurĭ era fórte mult cetită.

Cartea lui Thiebault, a apărut la 1804 sub titlul: „Mes souvenirs de vingt ans de séjour à Berlin ou Frédéric le Grand, sa famille, sa cour, son gouvernement, son académie, ses écoles et ses amis littérateurs et philosophes".

După atâta timp s'a aflat un scriitor cu numele Dr. Heinrich Conrad, care a făcut acéstă carte accesibilă şi publicului german. Traducerea lui Conrad a apărut de curênd în două volume gróse la Robert Lutz în Stuttgart.

Thiébault a venit întâi la 1765 în Berlin, unde fu numit membru al Academiei şi profesor de literatura francesă la academia militară înteméiată de Frederic cel mare. Frederic ocupa atuncĭ tronul deja de cincĭ-spre-dece anĭ, aşa că Thiébault cele mai multe din acest timp le scie numai din audite. Insĕ lucrurile pe carĭ le istorisesce, le-a audit dela contimporanĭ şi nu pierd nimic din interesul lor. Astfel zugrăvesce Tiébault în câte-va trăsăturĭ şi portretele părinţilor şi fraţilor lui Frederic.

Cât de sever a tratat Frederic Wilhelm pe fiiul sĕu, este în de obşte cunoscut. Se scie, că era sĕ-l aducă pe eşafod, când află, că Frederic, fără voinţa tatălui sĕu avea de gând se sĕ căsĕtorêscă în secret cu o princesă engleză şi numai intervenţiei ambasadorului austriac Seckendorff putea sĕ-i mulţumêscă, că a scăpat cu o pedépsă de arest şi că n'a fost esecutat, ca credinciosul sĕu adjutant, Katt.

Se scie şi aceea, că Frederic avea mare slăbiciune pentru ómenii de statură mare. Voind sĕ-şĭ populeze ţéra cu o rassă de ómenĭ uriaşă, el îşĭ însura soldaţii din gardă cu fetele cele mai marĭ, ce se puteau găsi. Cum s'a păcălit însĕ odată regele, despre acésta Thiébault povestesce următórea anecdotă:

In drumul dela Potsdam spre Berlin regele întâlnĭ odată o fată uriaşă, care se întorcea dela têrg din Berlin acasă în satul sĕu saxon. Regele credea, că în frumósa persónă a găsit un mijloc potrivit pentru realisarea planului sĕu de selecţiune şi o rugă sĕ predea o scrisóre, pe care el o trimite comandantului dela pórta din Potsdam, dândŭ-i pentru acest serviciu un taler. Fata însĕ bănuia, ce are de gând regele, şi când sosi la Potsdam, dădu scrisórea şi talerul unei babe bĕtrâne, ér ea mĕsură drumul mai departe cu piciórele sale lungĭ, spre satul sĕu. Comandantul deschise scrisórea, pe care i-o aduse baba şi găsi în ea ordinul, sĕ mărite pe aducĕtórea scrisorii imediat cu grenadirul cutare. Biata femeie bĕtrână fu fórte surprinsă, când i-se comunică, ce o aşteptă, dér se supuse cu plăcere ordinului Majestăţii Sale. Grenadirul însĕ trebui sĕ fie mult timp capacitat, până s'a hotărît a-se supune ordinului regesc. Cununia se făcu. Abia a doua di aflà regele, cum l'a tras pe sfóră fata saxonă şi de vreme-ce soldatul era în desperare, n'a rĕmas alta, decât a ordona divorţul.

De altfel Frederic Wilhelm nu era atât de darnic, sĕ arunce numai aşa un taler, căcĭ era sgârcit până la exces. Locotenentului Schönfeld, care îi aduse un cal din grajdurile regescĭ din Westfalia, îi dădu ca semn de deosebită graţie un fiorin de argint şi dădu ordin sĕ fie ospĕtat la palat.

florile dreptului public ungar, ér majoritatea îl aplaudéză.

Br. *Fejerváry* (ministru de honvedi) spune, că n'are ce face, décă Pichler consideră armata ca ceva strĕin. Las sĕ spună Pichler husarului unguresc, că nu e Ungur, și are sĕ vadă ce-i va rĕspunde. Codul penal militar va fi gata până la finele lui Aprilie. A pregătit deja 18 proiecte. Cei din stânga estremă acentuéză mereu dreptul public. Dreptul public e fórte frumos, dér omul trebuie sĕ se ocupe și cu altele. N'are dreptate Ratkay când dice, că în regimentele ungurescĭ trebuie aplicați numaĭ Maghiarĭ. Acusa de trădare nu-l supĕra. S'a obicinuit cu ea. Doresce însĕ ca toțĭ miniștri de honvedi sĕ fie „trădători" că el.

La votare proiectul fù primit cu majoritate.

SCIRILE DILEI.

9 (22) Ianuarie.

„Munificența episcopului Pavel". Sub acest titlu diarului „Magyarország" i-se comunică din Oradea-mare, că Escel. Sa episcopul gr. cat. român din Oradea mare, *Mihail Pavel,* a dăruit suma de 150,000 cor. pentru zidirea unui internat de băețĭ în locul internatului celui vechiŭ edificat la sfîrșitul secolului XVIII sub Leopold II. și care nu mai era corĕspundĕtor.

Ferdinand Horanszky — ministru de interne. O foie maghiară crede a sci, că Ferdinand Horanszky va fi numit ministru de interne, numire, ce se va face dilele acestea.

Monarchul la Coloman Szell. Din Viena se anunță, că Majestatea Sa monarchul a visitat Sâmbătă pe ministru-președinte Szell și a convorbit cu el timp mai îndelungat. După operația, ce i s'a făcut, Szell se află acum destul de bine și se crede, că deja adĭ, Miercurĭ, se va reîntórce la Budapesta.

Craniul lui Petöfi. Revista „Vasárnap Ujság" în ultimul sĕu numĕr publică desemnurile craniului pretins al lui Petöfi, făcute de profesorul de desemn Flaviu C. Domșa din Blașiŭ. In același timp mai publică trei ilustrații din Blașiŭ și anume: reședința metropolitană (întrarea), gimnasiul și catedrala. Sub titlul „Despre pretinsul craniu al lui Petöfi" numitul diar publică opiniile lui Jokai, Dr. Török Aurel, directorul instit. antropologic, și Dr. Seemayer Wilibald, ajutor de custode la museu. Opinia lui Jokai o cunóscem deja. Dr. Török, lăudând abilitatea d-lui Domșa în esecutarea desemnurilor, se pronunță de asemenea negativ, Singurul Seemayer este de părere, că după desemnurile d-lui Domșa nimic nu se află, ce ar contra-dice suposiției, că craniul ar fi al lui Petöfi, ér de altă parte sunt mai multe indiciĭ, carĭ impun o cercetare seriósă, ce va trebui sĕ se facă din partea antropologilor din țéră.

O scire, ce ne vine din Budapesta spune, că erĭ, în 21 Ianuarie, au sosit acolo profesoriĭ A. Chețianu și Octavian Bonfiniu din Blașiŭ cu pretinsul craniu al lui Petöfi. Profesorul Dr. Török Aurel, căruia i-au arătat craniul, l'a esaminat și a spus, că se va pronunța la timpul sĕu.

Conferința D-lui Gr. G. Tocilescu Joi séra la Ateneul din Bucurescĭ d-l Gr. Tocilescu 'și-a desvoltat conferința sa. *„Escursiunea studenților români la Atena"*, înaintea unui public numeros și ales. Înainte de a intra în fondul cuvêntărei sale, d. Tocilescu face elogiul regretatului V. A. Urechiă, care a fost unul dintre îmbolditorii escursiunei. Amintesce apoi de neuitatul Const. Exarcu, care a luptat pentru înălțarea culturală a românismului. Conferențiarul, trecênd la subiectul conferinței sale, arată că studiile universitare nu trebue sĕ fie numai teoretice; de aceea d-sa în tot-déuna a făcut escursiunĭ cu studenții prin Dobrogea, de-alungul Jiului, de-alungul Oltului etc., ca sĕ controleze tinerii universitarĭ cele spuse *ex cathedra.* Din acéstă convingere asupra metódelor în învĕțămênt, s'a născut și ideia *escursiunei in Grecia.* D-l Tocilescu descrie apoi în amĕnunțimĭ tóte peripețiile escursiunei, precum și măréța primire făcută studenților românĭ de poporul elin.

„Popă maghiaro-fag". *„Egyetértés"* are érăși visiunĭ. Spune, că în 14 Ianuarie n., diua anului nou românesc, preotul George *Muncuș* din Cricău (comit. Albei-inferióre) ar fi ținut în biserică o vorbire „al cărei fie-care cuvênt era espresiunea urei pătimașe în contra Maghiarilor". Preotul sĕ fi batjocurit școla ungurescă din Cricău, care numai în urma lașității Românilor póte sĕ esiste. A vorbit de rĕu pe Maghiarĭ și „a înjurat tot ce e unguresc". Deși — scrie „E—s" — preotul e cunoscut în tótă împrejurimea ca „nepatriot", totușĭ guvernul îi dă congruă de 300 cor. — Suntem convinșĭ, că numai vr'un dușman al numitului preot a putut sĕ iscodéscă povestea acésta, pe care a trimis'o fóiei kossuthiste, ca sĕ lovéscă cu ea în cel căruia-i póртă Sâmbetile. De altfel gazetarii șoviniștĭ încă se pricep la „înfrumsețărĭ" de stil de câte-orĭ e vorba de vr'un Român de inimă și de preoțĭ, carĭ își fac datoria lor creștinéscă românéscă și națională.

Concertele Popovicĭ-Dima. Duminecă séra a avut loc în teatrul orășenesc din Lugoș concertul Popovicĭ-Dima. Concertul a satisfăcut pe deplin așteptărilor celor presențĭ. — Adĭ, Miercurĭ, d-nii Popovicĭ, Dima și d-na Dima vor concerta în Arad, Sâmbătă la Oravița, Lunĭ în 27 c. la Reșița-montană, Miercurĭ în 29 c. la Panciova.

Cât de bine se simt Șvabii în Ungaria!? In 18 l. c., scrie „Gross Kikindaer Ztg." plecară 150 bărbațĭ germanĭ din comunele Comloșul-mare și Hatzfeld, spre a emigra în America. Ei au de gând a-șĭ duce și familiile în lumea nouă, îndată ce se vor fi aședat acolo. Așa de bine se simt Șvabii în Ungaria! E timpul suprem, de a se face ceva, spre a se pune capĕt povoiului crescênd al emigrării. Șvabii sunt cunoscuțĭ ca muncitorĭ și economĭ bunĭ, décă iau decĭ lumea în cap, acésta vrea un fapt semnificativ și întristător.

Pentru proiectatul internat de copii al bisericei Sf. Nicolae din Scheiu au mai contribuit — *în locul felicitărilor de anul nou,* — următorii domnĭ: Ioan G. Coliban măsar 4 cor., diaconul Ioan Prișcu, proprietarul Dumitru I. Pascu, preotul din Săcel Aron Flucuș și prof. Dr. Constantin Lacea câte 2 cor.; N. N. 40 banĭ. — Priméscă marinimoșii dăruitorĭ cele mai vii mulțămite. *Comitetul parochial.*

Rectificare. Erĭ vorbind la rubrica „Scirile dilei" despre sĕrbătórea „Botezul Domnului" la biserica Sf. Adormirĭ din cetatea Brașovului, s'a dis, că corul, care a cântat la sf. liturghie, a fost condus de d-l Pant. Dima. După o informație ulterióră nu d-l Dima, ci d-l învĕțător Nic. *Stoicovicĭ* este conducĕtorul corului, care e compus din dómne, domnișóre și domnĭ funcționarĭ tinerĭ dela filiala „Albina" din localitate, carĭ și-au luat asupra lor acésta sarcină gratuit și de $2^1/_2$ anĭ jertfesc timpul pentru împlinirea acestei nobile și creștinescĭ datorii. Sinodul parochial le-a și votat pentru acésta mulțămită ,și recunoscință.

Poporul engles contra lordului Roberts. Dilele acestea s'a ținut în Sheffiold o adunare, care a luat o resoluțiune de cuprinsul, ca sĕ se céră demisiunea lordului Roberts din armata englesă și restituirea din parte-i a sumei de 100,000 funțĭ sterlinge, ce le căpĕtase sub titlul „terminării rĕsboiului cu Burii". S'a mai cerut în resoluțiune ca urmașul lordului Roberts, sĕ nu fie ducele de Connaught, ci generalul Buller.

Un furt mare de timbre. Diarul „Vecerna Posta" din Sofia scrie, că în imprimeria statului s'a descoperit un mare furt de timbre. Muncitorii ar fi furat, rênd pe rênd, timbre în valóre de 10 milióne francĭ. Suma acésta se crede a fi esagerată.

Comandant bur împușcat. Din Graaffreinet se telegrafézá, că comandantul bur *Shepers* a fost împușcat în 18 Ianuarie n. Sentința a fost întărită de Kitchener. In contra lui *Kruitzinger* se va face investigația în sĕptĕmâna viitóre.

La „masa studenților" din Brad a binevoit O. D. Ioan N. *Bidu,* comerciant în Brașov, a contribuit suma de 10 cor.— Cea mai profundă mulțămită priméscă marinimosul contribuitor în numele tinerilor, carĭ vor beneficia de acestea contribuirĭ. Pentru comisiunea administrativă: *Vasile Boneu* prof.

Scirĭ mĕrunte din România. — A. S. R. Principesa Maria a binevoit sĕ céră dela primăria Capitalei un tablou, care sĕ cuprindă numele tuturor primarilor, carĭ s'au perîndat în capul acelei administrații, de 20 de anĭ încóce, precum și numele și etatea fetelor, décă au. Acésta în scopul, ca sĕ-șĭ alégă domnișóre de onóre dintre fiicele foștilor primarĭ.

— Sâmbătă la órele 12 din di, Mitropolitul Primat. înconjurat de Inaltul cler, s'a înfățișat la palatul regal, unde în presența Regelui și Reginei, a principilor moștenitorĭ și a principesei Maria și a Curții regale, a făcut obicĭnuitele rugăciunĭ din ajunul Bobotezei. După ceremonie, Majestățile lor au reținut la dejun pe Mitropolitul Primat.

— Parchetul din Iașĭ e hotărît sĕ deschidă acțiune publică contra bancherilor Frații Jurist, ca complicĭ în cestiunea delapidărei de 285.000 lei, sĕvîrșită de fostul director al Băncei, Spacu, care după cum se scie, s'a sinucis.

— Cu ocasiunea anului nou, mișcarea corespondenței telegrafice la oficiul central din Bucurescĭ a fost 35.653 telegrame, prin urmare cu 1012 mai multe ca în anul trecut.

— Mai mulțĭ ofițerĭ din cavalerie au început sĕ facă încercărĭ de curse între Bucurescĭ-Ploescĭ și Bucurescĭ-Têrgoviște, spre a dresa caii la străbaterea distanței marĭ.

Odată a mâncat la generalul Grumbkow o șuncă, care i-a plăcut fórte mult. Imediat a ordonat sĕ mérgă bucătarul generalului la bucătăria regală și sĕ arate cum se prepară șunca. Măestrul de bucătărie cerù a doua di dela rege cheile pivniței, ca sĕ scótă de-acolo cincĭ-spre-dece sticle de șampanie. Regele, care sciea fórte bine, ce reserve are în pivniță, întrebà la ce trebue șampania și nu puțină fù mirarea lui când aflà, că bucătarul d-lui Grumbkow cere șampania, pentru-ca sĕ férbă în ea șunca. Bucătarul, firesce, fù imediat congediat, ér generalului Grumbkow îi dise regele: „Când îmĭ va fi dor de-o șuncă bună, am sĕ viu la tine; eu nu sunt destul de bogat, pentru-ca sĕ o pot prepara după receptul bucătarului tĕu".

La curte nu era, decât bucătărie burgheză. Regele își tiranisa soția, pe Sofia Dorotea de Hanovera, și nu-i permitea sĕ-șĭ facă nicĭ măcar un scrob de ouĕ, când se întêmpla sĕ fie stricată friptura. Regina nu îndrăsnea nicĭ-odată a-se împodobi cu diamantele sale. Într'o séră profită de ocasiunea, când Maj. Sa era absent și puse juvaerurile. Ea ședea la masa de joc, când se anunță sosirea regelui, care nu era așteptat decât pentru a doua di. Regina se înspăimantà așa de tare, încât în fața întregei societățĭ, își luà în graba cea mai mare juvaerurile și le vîrî în buzunare.

Spiritul de economie al tatului sĕu îl moștenise și Frederic cel mare, deși de-altminterĭ era un naturel în multe privințe deosebit de al tatălui sĕu. Cei doi șefĭ de bucătărie ai lui, anĭ de-a rêndul primiau dilnic numai o sticlă de vin, cu timpul însĕ o suprimà și pe acésta și bucătarii trebuiau sĕ se mulțuméscă cu resturile de vin, ce rĕmâneau dela masă.

Frideric sciea puțin latinesce, ér grecesce chiar nimica, de aceea simția trebuința de a poseda classicii în traducere bună francesă. Academicianii împărțiseră între sine operele lui Diodor de Sicilia, Seneca, Plutarch, Cicero etc. cu scop de a-le traduce, însĕ tot planul rĕmase baltă, după-ce aflà, că onorarul traducerei și cheltuielile tiparului vor costa vr'o 18.000 talerĭ.

Spiritul de economie a regelui trecù și asupra reginei, deși ea se întîlnia fórte rar cu soțul sĕu. Regina se numia Elisabeta Christina și era fiica ducelui de Braunschweig. Când Frederic, după neisbutirea primului sĕu plan de căsĕtorie, se hotărî sĕ se însóre cu prințesa, care era în etate de $17^1/_2$ anĭ și avea o frumsețe estra-ordinară, se dice, că ar fi declarat, că nicĭ odată nu o va visita, ca pe soția sa, și a rĕmas credincios acestei declarațiunĭ.

Regina — dice Thiébault — afirma, ce e drept, că a născut odată fără vreme, însĕ damele de curte obicĭnuiau a rîde neîncredĕtóre, de câte-orĭ istorisia acéstă întêmplare. Fapt este, că regina își avea reședința în Schönhausen, distanță de o óră dela Berlin, și numai la ocasiunĭ estra-ordinare se presenta la Charlottenburg, ér în Potsdam n'a fost nicĭ odată. Regele însĕ își visita soția tot-déuna la diua ei natală și petrecea o jumĕtate de óră în Schönhausen. Acésta era singura di pe an, când nu purta cisme.

La curtea reginei se petreceau lucrurile în cea mai mare liniște. Nu se póte imagina ceva mai simplu, decât acéstă curte. „Astădĭ e mare gală la regina" — dicea odată un compatriot de al lui Thiébault, — căcĭ trecênd prin curtea castelului, am vĕdut la scările principale o laternă veche aprinsă".

La seratele tradiționale ale reginei, se dădea așa puțină mâncare, încât participanții trebuiau sĕ mai mănânce odată acasă.

Se întêmpla chiar, că nu se dădea nimic de mâncare, fiind-că căsenii, carĭ nu puteau sĕ se despăgubéscă în altă parte, erau îngrijațĭ în prima linie de stomacul lor și consumau tot ce se pregătise. „Imĭ aduc aminte — scrie Thiébault, — că într'o séră dómna mareșalului Schmettau n'a primit nimic alta, afară de o cirésă-compot, cu tóte că regina dăduse ordin, sĕ o aibă în deosebită considerațiune, fiind-că era suferindă.

(Va urma.)

— Din raportele sosite la ministerul Domeniilor dela prefecturile din ţeră, resultă, că sĕmĕnăturile sunt periclitate în urma gerului de Joi şi Vinerĭ; zăpada căḑută, pe icĭ pe colo, nu a fost aşa de mare, ca sĕ acopere câmpul şi sĕ pue astfel la adăpost sĕmĕnăturile.

Vĕrsarea de sânge din Idieciŭ.

Am adus în numĕrul de erĭ scirea despre faptul fioros, petrecut în comuna mixtă, săséscă-românéscă, Idieciul-de-jos în ḑiua de 18 Ianuarie.

Ce s'a putrecut acolo?

Un proprietar din Reghin, cu numele Samuel Kloss, şi câţĭ-va tovarăşĭ au cerut comassare în numita comună.

Este sciut, că poporul în tóte părţile observă o atitudine plină de neîncredere faţă cu o schimbare radicală agrară.

Motivele aversiunei faţă cu comassările sunt de douĕ felurĭ:

Întâiŭ trebue se considerăm alipirea moştenită din părinţĭ a poporului agricultor faţă cu pământul, udat în atâtea generaţiunĭ de sudorile feţei lui.

Apoi mai vine experienţa tristă, că poporul, mai ales în părţile, unde s'au făcut comassările la îndemnul şi stăruinţa marilor proprietarĭ, a fost neîndreptăţit şi scurtat în dreptul sĕu de proprietate.

Cătră aceste motive generale, în comuna Idieciŭ mai vin şi consideraţiunile speciale, că hotarul este rĕu, espus inundaţiilor şi prin solul, ce conţine sare, aprópe impracticabil.

Étă de ce locuitorii au protestat contra procedurei iniţiate pentru comassare.

Şi autorităţile, a căror datorie ar fi sĕ lumineze poporul, după cum ne spune ḑiarul „Kronstädter Zeitung“, nu şĭ-au putut face datoria din pricina, că atât notarul Szász Bela, cât şi judecătorul de tribunal, Horvát Miklós, sunt cu desĕvêrşire lipsiţĭ de cunoscinţa limbei poporului. Apoi cu „limba statului unitar maghiar“ în asemenea casurĭ nu te poţĭ folosi.

Étă decĭ o cestiune destul de gravă, cum e cestiunea agrară, agravată încă şi mai mult prin ignoranţa funcţionarilor administrativĭ şi judiciarĭ, carĭ în contra dispoziţiilor lămurite ale articulului de lege XLIV §. 27 din 1868 — nu cunosc limba poporului şi neputĕnd prin urmare a-se înţelege cu el, se provócă resentiment şi rĕsvrĕtire, carĭ apoi sunt năbuşite în sânge.

Ḑiarul „Kronstädter Zeitung“, comentând vĕrsarea de sânge scrie următórele:

„Sĕ fie decĭ sângele acelora, cărora nu li-s'a făcut dreptate şi cărora nu li-s'a dat în limba lor lămuririle, carĭ i-ar fi păzit de catastrofă, asupra celor ce şĭ-au uitat datoria şi pentru carĭ legile sunt făcute numai ca sĕ le calce în picióre. Noi scim fórte bine — continuă „Kr. Z.“ — că sentimentul responsabilităţiĭ nu-i va apăsa prea tare pe acei fericitorĭ ai statului; sĕ scie însĕ, că odată va veni ḑiua socotelei! Când va veni şi cum va veni, acésta nimenĭ nu o póte spune astăḑĭ, un lucru este însĕ sigur: orĭ-ce nedreptate se ispăşesce pe pămênt şi în istoria popórelor, ér ţera nóstră nu va face escepţie în istoria universală. Şi cu cât mai târḑiu va veni ispăşirea, cu atât mai grea va fi pentru cei vinovaţĭ. Baia de sânge din Idieciŭ sĕ le fie un *Memento*“.

Cestiunea jidovéscă în Francia.

Paris, Ianuarie 1902.

I.

Cestiunea jidovéscă astăḑĭ nu mai este considerată în Francia ca un basm.

Câţĭ-va ómenĭ de inimă, în frunte cu Drumont, au reuşit a deschide ochii poporului asupra pericolului jidovesc, care mai bine de cincĭ-ḑecĭ de anĭ róde în mod latent la rădĕcinile ţĕrii şi care la sfîrşitul secolului XIX a isbucnit în acele „krach“-urĭ şi „afacerĭ“, carĭ au sguduit situaţia internă şi externă a Franciei.

Inainte cu douĕ-ḑecĭ de anĭ nimenĭ nu credea încă în acest pericol. Nu esista antisemitismul.

Incetul cu încetul au început sĕ se scrie singuratice articole, carĭ nu puteau pĕtrunde în popor, şi broşurĭ, nebăgate în sémă, carĭ se ocupau cu cestiunea jidovéscă, devenită din ce în ce mai ameninţătóre.

Reptila semită pĕtrunde în tóte părţile şi în curênd va domina tóte resorturile vieţii sociale, înainte de tóte, firesce, comerciul, industria, financele şi bursa, carĭ aḑĭ sunt cu desĕvîrşire în mânile lui Israel, oferindu-le mijlócele cele mai puternice pentru esploatarea şi subjugarea totală a ţĕrii. Apoi la fie-care pas dai peste nisce sindicate financiare, negustorii pe termin, absorbirea articolelor de consum, tóte acestea sub modesta manta a societăţilor anonime.

Insĕ, aurul, economiile Franciei nu sunt suficiente exploatatorului, care tinde la dominaţie esclusivă în ţéră. El mai vré sĕ acapareze şi pământul, şi ast-fel îl vedem încetul cu încetul instalându-se în cele mai frumóse castele istorice, pe ai căror stăpânĭ i-au ruinat mai înainte în krachurile cele marĭ dela „Union Générale“, „Panama“ şi „Comptoir d'Escompte“. Aşa prinde jidovul din ce în ce mai puternice rădĕcinĭ şi scie prin şarlataniile şi cămătăria lui sĕ acapareze din ce în ce mai mult din bogăţia naţională şi din pieţele mai importante.

In administraţia căilor ferate nu vedem d. e. decât d'al de Rotschild şi Reinach; directorĭ, inspectorĭ, inginerĭ, numai jidovĭ.

In ministeriul lucrărilor publice găsim trei Dreyfus şi doi Lévy în cele mai înalte posturĭ, în justiţie bâjbăie de preşedinţĭ, procurorĭ, judecătorĭ şi advocaţĭ jidovĭ. Incă şi mai mult. Noi avem pe un Monis alias Simon, un fabricant de rachiu, ca ministru de justiţie şi ministrul de comerciŭ, Millerand, se trage după mamă tot din jidovĭ. Armata este plină d'al de Blochĭ, Grumbachĭ, Coblentz etc. Nicĭ chiar frumósele arte nu sunt scutite de ei. Bernheim este mâna dréptă a ministrului de culte. Claretie cu o trupă jidovéscă domnesce în „Théatre français“. Academiile sunt asemenea pline de jidovĭ.

Ér peste întrégă acésta armată a lui Israel, care lucréză la cucerirea Franciei, care spurcă totul, cumpĕră majoritatea în parlament şi care cu afacerea Dreyfus a îndrăsnit a atenta la onórea Franciei şi şĭ-a compus un ministeriu propriu pentru apĕrarea intereselor sale, în care şed chiar doi ómenĭ din nému! lor, peste tótă acéstă alianţă négră—ḑic— îşĭ întinde pressa jidovéscă aripile protectóre, şi anume nu numai pressa scrisă în limba francesă, ci şi pressa din streinătate, care încependdu cu cel mai mare organ până la cel din urmă ḑiar de caşcaval polonez îşĭ are în Paris representanţii sĕi jidovĭ.

D. Z.

Rĕsboiul din Africa-de-Sud.

După cum am semnalat erĭ, ministrul coloniilor englese *Chamberlain* a făcut în camera comunelor din Londra o propunere, în sensul căreia *guvernul se declară gata, de a-se ocupa cu cestiunea păcii* în spiritul propunerilor lordului *Kilchener*. Guvernul, ḑise Chamberlain, e gata a lua declaraţiunĭ dela persóne responsabile. *Krüger* şi *Steyn* însĕ nu pot fi consideraţĭ ca astfel de persóne. Acelor persóne responsabile sĕ li-se propună condiţiunĭ, carĭ ar garanta statornic pacea. *Prima condiţie a păcii durabile este, ca naţiunea învinsă sĕ-şĭ recunóscă înfrângerea*, ceea-ce póte s'o facă fără a-se umili, fiind-că *Burii au dat dovedĭ de vitejia lor*. Noi, ḑise Chamberlain, suntem gata a da cea mai largă amnestie, décă pacea se va restabili.

*

După informaţiunile lui „*Voss. Ztg.*“ în cercurile bursei din Berlin s'a respândit svonul, că din Londra ar fi sosit scirea, că guvernul engles ar fi ordonat *sĕ nu se mai trimită trupe în Africa-de-Sud*. Scirea acésta nu e confirmată încă.

*

De altă parte agentul transvaalian Dr. *Leyds* din Bruxella a declarat unui ḑiarist, că conducĕtorii burĭ au decis sĕ continue rĕsboiul, până când Englesii nu vor recunósce *deplina independenţă* a republicelor bure.

Presidentul *Krüger* a spus unui corespondent al ḑiarului „*Tägliche Rundschau*“, că el nicĭ-odată nu şĭ-a pus încrederea în domnitorĭ. O singură dată a făcut'o, dér şi atuncĭ s'a înşelat. Crede însĕ, că statele, carĭ privesc aḑĭ din depărtare omuciderile din Africa-de-Sud, vor pronunţa odată cuvêntul: Destul cu ucederile. Burii vor fi recunoscĕtorĭ pentru intervenţie, fiind-că ei nu caută câştigurĭ din rĕsboiŭ; ei vréu linişte şi pace cinstită. N'ar fi însĕ mulţumitorĭ pentru o intervenţie, care ar ignora independenţa. O pace cum propun Englesii, Burii nu vor primi-o *nicĭ-odată*. Ea ar însemna cătuşă pe grumazii Burilor.

O scrisóre a lui Krüger.

D-na Maurice *Fauqueux*, presidenta comitetului „*La vie aux enfants boers*“, întemeiat în luna Decemvrie 1901 în Paris, adresase venerabilului preşedinte al republicelor sud-africane o scrisóre în care arĕta, că scopul comitetului nou format era „de a-se servi de puterea de convingere a xraiului femeesc, pentru-ca lumea întrégă sĕ céră rĕsplata posibilă a vitejiei Burilor — pacea!“

Preşedintele Krüger a rĕspuns:

Dómna mea, am luat cunoscinţă cu o adêncă satisfacţie de cuprinsul scrisórei contrasemnată de tóte colaboratórele d-v., prin care mĕ informaţĭ de constituirea comitetului d-v. de ajutor pentru Francia întrégă.

Judecând după accentele vibrătóre cu care îmĭ expuneţĭ tinta d-v. (şi cugetările d-vóstrĕ, o simt, că vin din inimă), sunt sigur, că rîvniţĭ de a face tot ce vĕ stă în puterĭ pentru a aduce un ajutor eficace şi în acelaşĭ timp consolaţiunĭ prisonierilor noştri.

Ve-ţĭ uşura suferinţele de nedescris ale mumelor şi copiilor.

Nobila sarcină, ce vĕ propuneţĭ a sĕvîrşi, îmĭ pare, că trebue sĕ ia ast-fel de proporţiunĭ, ér numele d-nei Vicontese de Villebois-Mareuil, cumnata generalului de Villebois-Mareuil, ca presidentă de onóre, şi al d-rei de Villebois-Mareuil, fiica regretatului general, deştéptă în mine aşa amintirĭ, încât am credut prin a vĕ esprima personal adênca mea simpatie şi tótă recunoscinţa mea.

Acelea, carĭ sunt în doliu şi jale vor bine-cuvênta opera d-vóstrĕ, fiind-că ve-ţĭ şterge lacrămile lor. Cuvintele Mântuitorului: „Adevĕr ḑic voue, încât a-ţĭ făcut acestea unuia dintre aceştĭ fraţĭ ai mei mai micĭ, mie a-ţĭ făcut“ se vor aplica domniei-vóstre, dómna mea, şi dómnelor colaboratóre ale d-vóstrĕ.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

La petrecerea de dans ce damele române din Timişóra au arangiat în 26 Nov. 1901 în localităţile berăriei (Fabrikshof), în favórea elevilor sĕracĭ dela şcólele nóstre confesionale din loc, au incurs de tot 532 coróne 80 filerĭ, s'au spesat 151 coróne 30 filerĭ, — a resultat venit curat 381 coróne 50 filerĭ.

1) *Oferte* au întrat dela: Ilustritatea Sa D-l Dr. Iosif Gall din Lucareţ, membru al casei magnaţilor, M. O. D. Emanuil Ungurean advocat în loc *câte 20 cor.*

M. O. D. Dr. Petru Ţigle advocat în loc 15 cor., M. O. D. major I. Theodorovits din loc şi familia N. Nemoian din Ciuchicĭ *câte 10 cor.*

Dr. Emil Babeş, advocat Budapesta 6 cor., Escelenţa Sa d-l Episcop rom. cat. din loc Dessewffy Sándor şi Il. Sa D-l Episcop I. Németh, Dr. I. Hosanu din Braşov, Dr. Cornel Nicoara şi Dr. Aurel Cosma advocaţĭ loco, P. O. D. ppresbiter Voicu Hamsea în Lipova, Costa Maniu, proprietar loco *câte 5 cor.*

Dr. I. Dămian, advocat Detta, P. O. D. Gerasim Sêrb ppresbiter în Belinţ, Maria Gherdan, Brüder Deutsch, S. Sa d-l paroch I. Maximilian din Stupinĭ, Const. Ţeran neguţător loco, Catarina Ioanovicĭ loco *câte 4 coróne.*

Dr. Pavel Jurma advocat Buziaş, G. Trăilă paroch gr. cat. în loc, Kotocz Pál, Dr. V. Mezin, Ioan Miculescu, R. Bandl, C. Stefanovits, Kovácsics, Draghina Ioanovicĭ, Iuliana Ursulescu, Maria Miatovicĭ, Frantz E. Herdt, Mihai Antoniac, Elena Olariu, Ecaterina Vasilescu, Vasilie Benu, Maria Popescu, Elena Olariu, Ana Popovicĭ, Ana Cornea, Ana Hayer, Elena Cosma, Iuliana Moldovan, S. Popescu, Al. Nevadovits Forgács, Lucreţia Trifu, Efta Milutin, Kohn Izidor *câte 3 cor.*

Lucian Crăciun, Telbisz Imre, Dr. Meskó, G. Berariu, H. Uhrmann, Pintye B. Lechner, Muntsila, Iulian Bolza, Francz Weisz, Savu Adamescu, Georgie Ineu din Lugoş, Persida Todorescu, Gligor Gavran, Cata Granatirovicĭ, Dimitrie Stancovicĭ, Dimitrie Theodorovits, Maria Marcu, Catiţa Iorga, Matilda Ciortus, Catarina Miculescu, Freund fiai, Librăria Polatsek, Ioan Babescu, Georgie Popa, Mladen Wutis, Daniel Lang, Ioszt Mathiaş, Iulia Merza, Gustav Häring, M. Rosenthal, Kremer Iosef, Maria Mondalis, Novotny, Czermak R., Meworach, Braun, Rosner, Pavel Cuscunov, Mărióra Popovicĭ din B. Csaba, P. Ionaşiu şi I. I. Maximilian preot-capelan în Stupinĭ *câte 2 cor.*

Schulz, vĕd. Theodorescu, N. Nicorescu, G. Nicoli, Man, Emilia Vihan, Mihai Müler, Luiza Balog, Ana Cochela, Luca Babicĭ, Ioan Berzu, D. Tomescu, Maria Ruian, Dim. Maniu, Toth Maria, Iuliana Stoicu, Macra Murgu, Sofia Ioanovicĭ, Georgie Crestanescu, Maria Risticĭ, Rosa Surdu, Ioan Popovicĭ, Standacker Otto, Traian Lungu, N. N., N. N., P. Regep, Elisaveta Zala, Romul Zărie, Duschnitz, Huzly Klein *câte 1 cor.*

Hartmayer János şi Wilhelm Toban câte 80 filerĭ, Grünfeld Mor 60 fil.

(Va urma).

ULTIME SCIRI.

Sidnev, 22 Ianuarie. Aicĭ s'au întêmplat trei casurĭ de ciumă.

Bruxella, 22 Ianuarie. Executarea lui Sheper a produs în cercurile bure de aicĭ colosală indignaţie. Esecutarea este cualificată de omor ordinar.

Paris, 22 Ianuarie. In camera francesă mai mulţĭ deputaţĭ au interpelat în cestiunea rĕsboiului din Africa-de-sud. Delcassé, ministrul de esterne, a rĕspuns, că ar lua bucuros iniţiativa de intervenţie, décă ar fi de acord ambele părţĭ litigante, dér până în acest moment n'are nicĭ un indiciu, cum-că serviciile lui ar fi bine primite.

Lemberg, 22 Ianuarie. Polonii, serbând aniversarea revoluţiei dela 1863, au mers în convoiŭ la consulatul german, unde au cântat cântece revoluţionare. Demonstranţii au fost împrăsciaţĭ de cătră cavalerie.

Diverse.

825 francĭ pentru un tuns şi ras. A plăti 825 francĭ pentru a-ţĭ tăia pĕrul, étă un lucru, care póte părea o fabulă, pe când e purul adevĕr. Straniul tip, care îşĭ permite de a plăti aşa de scump bărbierul, e un baron olandes. Despre acest tip escentric, mai mult unic decât rar, un ḑiar rusesc povestesce următórele: Acest original călĕtorea odată în Anglia. Ducêndu-se într'o ḑi la un bărbier, un ucenic îi taie pĕrul şi barba. Rĕmase aşa de mulţumit, încât hotărî din acea ḑi de a nu se mai servi, decât de acel ucenic tótă viéţa lui. Într'adevĕr, de atuncĭ în fie-care lună, el primesce la Haga, unde locuesce, visita bărbierului engles, care sosesce diminéţa şi plécă a doua ḑi. Fie-care din acéstă călĕtorie costă pe baron 200 lei, fără bacşiş. Deunăḑĭ, originalul olandes călĕtorea în Rusia şi observa, că pĕrul îi era prea lung şi de acea telegrafia la Londra, ordonând bărbierului sĕ se ducă la Berlin şi sĕ-l aştepte acolo. Ordinul fu esecutat şi astfel baronul de astă-dată trebui sĕ plătéscă 825 fr. numai călĕtoria bărbierului.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

„Castelul din Carpaţĭ“, roman din viéţa poporului român din Ardeal, de Jules *Verne*, tradus de d-l Dr. Victor *Onişor* cu o prefaţă de Dr. Eliă *Dianu* (Tiparul „Tipografia“ societate pe acţiunĭ Sibiiu). *Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureşianu“ Braşov.* Esemplarul broşat ediţ. poporală *1 cor. 60*, broşat ed. de lux *2 cor 40* (plus 10 b. porto), legat *4 cor.* (plus 20 b. porto). O carte fórte interesantă, care n'ar trebui sĕ lipséscă de pe masa nicĭ unui Român.

Recompensele şi pedepsele în şcóla poporală, studiu pedagogic de *d. Daru*, cu un adaus, 64 pag. format mare. preţul 60 banĭ, sĕ póte procura dela Tipografia A. Mureşianu, precum şi dela autor şi din librariĭ.

„Clipe de repaus“ de *Sorcovă*. Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orĭ-cărui salon. Preţul 2 coróne (Pentru România 2 Lei 50 banĭ) porto estra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special acéstă nouĕ apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos românesc şi niste povestirĭ scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai cetit'o tótă. Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea preţului indicat plus 20 banĭ porto.

„Supplex Libellus Valachorum“, memoriul presentat împĕratului Leopold II. de către episcopii Bob şi Adamovicĭ în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc şi alăturea de acesta traducerea românéscă făcută de profesorul Dr. E. *Dianu*. Sibiiu, „Tipografia“ societate pe acţiunĭ. Un esemplar broşat costă 1 corónă (plus 5 banĭ porto). Se află de vêndare la Tipografia *„A. Mureşianu“*.

„Carnetul Roşu“, *o interesantă novelă nihilistă*, tradusă din germană de *Moşul*. O broşură de 104 paginĭ, format octav mic. Broşura oferă o lectură uşóră şi distractivă. — *„Moşul“* e cunoscut cetitorilor noştri din numĕrósele sale lucrărĭ publicate în foiţa diarului nostru. Ppreţul cu posta 60 banĭ.

„Călindarul Plugarului“
pe anul comun 1902.

A apărut şi se póte procura dela *Tipografia A. Mureşianu* (Braşov) „**Călindarul Plugarului**“ pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călindar, care se estinde pe 9 cóle de tipar format 8^0 mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătóre; calculul sĕrbătorilor mai marĭ; Porturile etc. Urméză partea strict calendaristică: cele 12 lunĭ ale anului cu sfaturĭ pentru plugarĭ şi semnele de timp după calendarul de 100 de anĭ.

Urméză Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor şi postelor; Competinţe de timbru şi taxe; Scala timbrelor; Têrgurile din Ardeal, Bănat şi Ţéra unguréscă în ordine alfabetică şi apoi după lună şi ḑi; Tîrgurile din Bucovina; Mĕsurile metrice etc.

In *partea literară* se găsesc bucăţĭ alese de cetit: „Cetatea dela Fântânele“; (Moţul: Teofil Frâncu); „O scrisóre dela Muselim Selo“ (poesie de G. Coşbuc); „Frumósa Irina“ (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară“ (poesie de Z. Bârsan-Veturio); „Grăuntele de grâu“ (de contele Lew Tolstoi); „Bĕtrânul clopotar“ (Idilă de primăvară, (de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia“ (Proverbe de Marion); „Două hiene“ (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovreului“ (anecdotă, de Cărăbuş).

Partea economică: „O ramură de producţiune şi avuţia naţională“; „Faceţĭ pânză în casă“ (ambele de Dr. G. Maior); „Economia“: „Iernatul vitelor“. — Urméză diferite poveţe; lectură distractivă, glume etc.

Călindarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (în partea literară.)

Un esemplar „Călindarul Plugarului“ costă 25 cr. (50 banĭ), plus 5 banĭ porto postal. *Vendĕtorilor se dă rabat cuvenit.*

Sz. 13533—1901.
tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy „Furnika“ takarék-pénztár végrehajtatónak Béra György végrehajtást szenvedő elleni 628 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a Sárkányi kir. járásbiróság) területén fekvő Mundrai 1088 sz. telekjegyzőkönyvben A †:

540	hrsz.	ingatlanra	02	korona,	4073	hrsz.	ingatlanra	11	kor.
543	„	„	65	„	4147	„	„	81	„
545	„	„	31	„	5784	„	„	17	„
548	„	„	72	„	5793	„	„	19	„
1165	„	„	20	„	5816	„	„	02	„
1216	„	„	09	„	5828	„	„	23	„
1525	„	„	09	„	3542	„	„	10	„
1950	„	„	14	„	6126/43	„	„	185	„
3403	„	„	26	„	8656/1	„	„	20	„
3803	„	„	18	„					

koronában a mundrai 1337 számu tljkönyvben ki-k. Lukács Ilés, György és Erzsebet nevén álló A † 276, 277 hrsz. ingatlanra 387 koronában ezennel megállapitott árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902 évi Február hó 22-ik napján délelőtt 9 órakor** Mundra községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának $10^0/_0$-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogarason, 1901 évi november hó 27-ik napján.

A. kir. jbiróság mint tlkvi hatóság.

SCHUPITER,
kir. albiró.

388.1—1.

Sz 13534—1901
tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy „Furnica“ takarék-pénztár végrehajtatónak Sztojka Frencz Nirea végrehajtást szenvedő elleni 800 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbiróság) területén fekvő az alsó-veniczei 253 sz. tjkvben Sztojka Rachira szül. Sztojka és Sztojka Frencz Nirea nevén álló A †:

288	hrsz.	ingatlanra	11	kor.	8088	hrsz.	ingatlanra	12	kor.
718/1	„	„	45	„	8655/2	„	„	16	„
2384/2	„	„	45	„	9219	„	„	09	„
947, 948	„	„	320	„	9242/2	„	„	12	„
1424/1	„	„	35	„	9327/4	„	„	11	„
1643/1	„	„	28	„	9386	„	„	[illegible]7	„
1644/1	„	„	11	„	9410/1	„	„	06	„
1693, 1694	„	„	22	„	9434/1	„	„	62	„
1924	„	„	09	„	9439/1	„	„	14	„
1954/1	„	„	07	„	9957	„	„	21	„
2000/2	„	„	21	„	10039/1	„	„	06	„
2003/1	„	„	03	„	10829	„	„	03	„
2014	„	„	06	„	11342/2	„	„	32	„
3271/2	„	„	17	„	11611	„	„	22	„
2303, 3304	„	„	61	„	11615	„	„	26	„
3421	„	„	06	„	11723	„	„	09	„
3455, 3456	„	„	11	„	11740	„	„	67	„
3917/2	„	„	25	„	11773	„	„	29	„
4156	„	„	17	„	11812	„	„	10	„
4159	„	„	25	„	11822	„	„	39	„
4264	„	„	04	„	11842/1	„	„	18	„
4601/3	„	„	22	„	11857	„	„	59	„
5407/1	„	„	10	„	11931/1	„	„	12	„
5576	„	„	04	„	12019	„	„	10	„
5672	„	„	06	„	12043	„	„	10	„
5686	„	„	01	„	12043/4	„	„	19	„
5754/1	„	„	08	„	12556/2	„	„	42	„
5802	„	„	15	„	12638/4	„	„	03	„
5965	„	„	13	„	12822	„	„	16	„
7351/2	„	„	26	„	12879, 12885	„	„	14	„
7952	„	„	18	„	13899	„	„	26	„
8028, 8029/1	„	„	13	„	13979/3	„	„	18	„

koronában elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902 évi Február hó 24-ik napjának délelőtt 8 órakor** Alsó-Venicze községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának $10^0/_0$-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett, árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogarason, 1901 évi november hó 27-ik napján.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

SCHUPITER,
kir. aljbiró.

388 1—1

„SENTINELA“,
institut de economiĭ şi credit, ca societate pe acţii în Satul-nou.

Bilanţ pro 1901.

ACTIVA.

Cassa în numerar		10866	43
Efecte proprii		3930	74
Escompt		406145	92
Impr umuturĭ hipotecare . . .		37333	—
Avansurĭ pe marfă		37240	—
Avansurĭ pe efecte (Lombard) .		2278	—
Mobiliarul	1363 06		
$10^0/_0$ amortisare . .	136 36	1226	70
Casa nr. 814		4800	—
Diverse conturĭ debitóre	903.59		
Interese restante . .	1035 23	1938	82
		505809	61

PASIVA.

Capital de acţii: 800 bucăţĭ à cor.	100.—	80000	—
Fond de reservă . . .	21461.42		
Fond special de reservă	5551.—		
Fond de pensiune . .	3000.—		
Fond cultural al filantropie	300.—	30312	42
Depunerĭ spre fructificare . .		251562	17
Reescompt		110000	—
Deposite de cassa		2624	61
Interese transit. anticip. . . .		8059	02
Dividendă neridicată		42	—
Diverse conturĭ creditóre . . .		513	26
Profit transpus din 1900	226.43		
Profit net din 1901 cor.	22469.70	22696	13
		505809	61

Satul-nou, 31 Decemvrie 1901.

P. Stoica m. p.
director esecutiv.

T. I. Marcu m. p.
comptabil

1—1 (30)

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.